Privire în viitor
Jeff Carlson

Povestirea „Privire în viitor" a apărut în antologia Fast Forward 2 (ed. Lou Anders, Pyr Books, octombrie 2008), nominalizată la Premiul Philip K Dick 2009.

Naveta se întoarse să investigheze, şi Clara se străduí să nu ţină cont de asta, nu pentru că nu era curioasă, ci pentru că era încă, din toate punctele de vedere, o homo sapiens. O speria pierderea controlului. Dar bărbaţii şi femeile care fuseseră de acord să investească în ea, investiseră de asemenea în cei mai buni programatori, şi computerul central nu ar fi nesocotit ordinele navetei.

Clara era profund ataşată de navetă, atât de profund încât, într-un fel, era doar o altă parte componentă a ei, o piesă de formă umană într-un locaş plin cu gel şi fire sudate. Nervii complecşi ai antebraţelor şi vertebrelor sale erau lipiţi de plastic, metal şi sticlă. Simţea şi influenţa în mod direct toate sistemele – toate, cu excepţia acestei minţi distincte.

Lupta lor s-a desfăşurat în linişte şi cu prudenţă, până când Clara a constatat că în timpul arderilor corective computerul central era foarte vulnerabil. Programul nav constituia o uşă între ei, şi ea a încercat să o închidă. A încercat să îl facă mai rezistent. Fără succes. Steaua cea rece şi portocalie din clasa K era prea aproape pentru ca naveta să o ignore, şi chiar şi Clara se uita fermecată cum se apropiau de umbrele răspândite de coada cometei din acest sistem.

Poate renunţă prea devreme să se mai împotrivească şi îşi puse priceperea în slujba navetei. Să se strecoare prin sistemul cosmic presupunea săptămâni întregi de calcule rapide. Devenise o nouă competiţie şi adrenalina era bună, dar Clara tot mai scotea o înjurătură în direcţia rapoartelor navetei, când aceasta trimise un fascicul dens înapoi spre casă.

Întunericul şi frigul erau prietenii săi. Mai mult decât orice, Clarei îi plăcea să poată vedea, astfel încât lumina şi atmosfera era doar nişte complicaţii – lumina, întrucât îi orbea telescoapele, iar aerul

pentru că deforma. Înainte de a treia sa zi onomastică, îşi dădu seama şi de faptul că traiul într-un singur loc avea limitele sale. Prefera să plutească în derivă. Se pricepea la asta. Din plin.

Clara era un experiment eşuat, un copil al statului, fără părinţi, crescut ex utero, iniţial concepută să fie controlor pe o platformă minieră de pe un asteroid, care să aşeze minereul şi rezervoarele de combustibil pe nişte micro-orbite complexe, să adune şi să disperseze convoiul de barje. La început fusese o provocare, apoi a devenit doar rutină.

Plecase de acasă cu şase sute de ani în urmă – şase sute de ani petrecuţi de una singură, ţâşnind din spaţiul cunoscut, privind înainte şi în toate părţile cu nişte ochi fantastici. Conducerea fusese generoasă. Regretau ce făcuseră din ea. Îi dăduseră statoreactorul pe care îl dorise. Bineînţeles, întinderea vastă de macroscopi făcea aproape irelevantă orice explorare, doar că în timp căpătase puncte noi de vedere şi uneori şansa unei analize mai amănunţite. Libertatea ei avusese un preţ. Programaseră computerul central să raporteze întâi lista sistemelor potenţial locuibile, toate foarte similare cu stelele din clasa G şi K. Pe Clara nu o deranja. Făcea exact ce voia, îşi hrănea creierul ciudat cu imagini, întinse cât vedea cu ochii.

Nu era niciodată singură. Dacă avea nevoie de zgomot, dacă dorea alte păreri, putea oricând să apese un buton. Aproape oricând. Iar în acele zone rare, în care comunicaţiile erau scăzute sau blocate, topite de vreun soare sau degradate de praf, computerul avea înregistrate milioane de ore de trafic radio.

La o fracţiune din viteza luminii, Clara nu va ieşi cu adevărat din sfera activităţii umane decât după mai multe secole. Aşa că dormea. Dormea mult. Naveta îşi efectua auto-reparaţiile şi lucra totodată şi asupra ei – şi de fiecare dată când se trezea, era întâmpinată de o nouă feerie de culori şi forme vii, mecanismul exact al stelelor împrăştiind una asupra celeilalte halouri de piatră şi de gheaţă. Voia să continue la nesfârşit. Dar îşi dădu seama prea târziu că nu ar fi trebuit să fie atât de încrezătoare.

Până la cea mai apropiată colonie înregistrată erau 17, 7 ani-lumină. Clara nu putea vinde informaţii pentru mâncare sau

hardware sau sex. Cu toate acestea, putea face rost de software patch-uri, care puteau fi cheile pentru reprogramarea miezului computerului. Cheile pentru libertate.

Mai avusese o şansă să lupte, în timp ce naveta trecuse pe lângă o supergigantică de gaz, reajustându-şi cursul, dar Clara nu a luptat. În schimb, şi-a pus toată energia în hărţi şi simuri. Din păcate, din acest sistem nu mai rămăseseră decât două planete interne şi câteva grupuri de comete în derivă. Nu exista nimic de valoare, cu excepţia celei de-a doua planete, o rocă maro cu negru şi atmosferă primitivă.

Îşi recalibră privirea pentru o analiză mai detaliată, şi simţi deopotrivă durere şi încântare. Durere fizică. Ajustările extreme presupuneau transpiraţie şi disconfort, dar recompensa ei consta în aceea că devenea semizeul acestei lumi, ştia fiecare firicel de praf, ştia să aprecieze poezia curenţilor săi şi straturile asimetrice şi golurile de aer fierbinte, răsunătoare, de la suprafaţa ei.

Conţinutul de oxigen detectat de navetă era nesemnificativ. Clara nu se minună că fusese identificat – ochii ei erau atât de puternici – dar oare îl puteau exploata? Vor putea vreodată fiinţele omeneşti să se plimbe pe această planetă? Dacă provoca zece mii de ciocniri de comete înainte de a pleca, aruncând mai multă apă în mediul înconjurător, putea oare declanşa un efort de terraformare, astfel încât să devină aproape locuibilă înainte de sosirea altcuiva.

Asta ar fi adus cu sine o mulţime de bani şi de bobârnace, pe lângă altceva la care nu se gândise. Eliberarea. Clara era mulţumită cu alegerile pe care le făcuse, dar era totuşi o femeie care întorsese spatele tuturor cunoscuţilor.

Ar fi fost un mod de a se reconecta. Într-un fel, era aproape un mod de a îi aduce cu ea. Nu se gândise că acea idee o va face să se simtă atât de bine, şi nu era sigură că îi plăcea. Mai adăugă un şir de înjurături următorului fascicul trimis de navetă, râzând şi de data aceasta.

— În primul rând, spuse ea, îi puteţi da numele meu.

Clara efectuă o sută de orbite, dar nu obţinu decât alte semne de întrebare. Suprafaţa planetei era aridă. Pe ici, pe colo, era acoperită de mucegai şi licheni, dar nu suficient pentru a explica atmosfera fragilă,

instabilă, sau gazul metan de origine animalieră.

Exista viaţă, dar unde? Clara exploră golurile de aer din mantaua planetei, dar se simţea frustrată de numărul acestora. Nici măcar infiltraţiile evidente de aer – furtunile calde şi scurgerile din subteran – nu o ajutau prea mult. Toate acestea reprezentau gaze vulcanice. De două ori, izolă craterele care conţineau şi urme de material biologic, dar ambele căi spre adâncuri erau nişte labirinturi imposibile de fracturi şi surpări.

Mantia se rupea peste tot. Planeta avea un miez slab şi numai trei sferturi din gravitaţia Pământului. De fapt, pe şase sute de kilometri de-a lungul ecuatorului se întindea o depresiune.

Câteva dintre aceste goluri de aer erau izolate, întunecate şi neclintite pe vecie. Unele dintre ele conţineau sau conţinuseră cândva nişte oceane mai mici. Asta părea promiţător, dar conţinutul de sulf din multe era sufocant şi letal. Majoritatea erau goale. Clarei îi părea o aglomerare de particule şi caverne. Fiecare rezona în modul său propriu, cuprinzând totul, de la câţiva milibari de aer, la stratul salin lipicios.

Un crater imens se căsca lângă marginea labirintului ecuatorial, un balon de paisprezece kilometri care se prăbuşise cu milioane de ani în urmă. Clara îl denumi „Chiuveta de bucătărie”. Înăuntrul său se afla orice, în afară de ceea ce voia ea – o dovadă indiscutabilă. Buruieni întunecate acopereau fundul colţuros al craterului, dezvoltându-se rapid cu ajutorul emisiilor de gaz şi vaporilor de apă. Pereţii le protejau deopotrivă de vânt şi căldura soarelui. Aşa că le privea. Şi aştepta. În Chiuvetă existau, de asemenea, şi insecte, nişte creaturi cu înveliş tare, nu mai mari decât unghia sa. Unele mâncau frunze. Altele se mâncau între ele.

Naveta voia să coboare.

— Nu, spuse Clara, rostind cu voce tare deşi nu trebuia decât să apese un buton. Muşchii spatelui i se încordară de parcă ar fi vrut să se întoarcă şi să fugă. Va câştiga oare bătălia pentru control? Programatorii navetei îi dăduseră evident mai multă autonomie acesteia decât îi spuseseră.

Naveta invoca motive pentru aterizare. Motive întemeiate.

Aveau nevoie de mostre. Nu puteau şti, doar prin scanare, dacă nu cumva compoziţia chimică a acestui mediu conţinea ameninţări imposibil de depăşit. De exemplu, pe Ceti IV existase o concentraţie virală care nu i-a afectat pe primii colonişti, dar a distrus a doua generaţie, lăsând în urmă opt sute de copii orbi şi debili mintal. Cu toată încăpăţânarea sa, până şi computerul central ştia că nu are sens să mai piardă vremea aici, dacă această planetă conţinea o ameninţare la fel de mortală.

Clara făcu un compromis, sperând să câştige bunăvoinţa maşinii. Îi aduse pe o orbită sincronă deasupra Chiuvetei şi începu să construiască o mică sondă cu tehnologia nanoforge, folosind oţel scump şi cauciuc. Între timp, îşi întoarse privirea asupra insectelor. Efectuă simulări bazate pe activitatea metabolică vizibilă. Modelă ADN-ul uman pe copiile incomplete.

Descoperi o altă navetă.

Abia dacă rămăsese câteva ceva din ea. Se vedea doar carcasa, care oricum în mare parte lipsea. Resturile erau îngropate pe jumătate, izolate de o alunecare de teren. Clara zărise epava doar pentru că folosise o reţea foarte strânsă.

Scheletul spart era vechi – mai vechi decât ea. Să fi venit de pe o altă planetă? Bonificaţia pentru o asemenea descoperire ar fi fost incredibilă. Omenirea urma să întâlnească alte specii dotate cu inteligenţă. Chiar şi bacteriile şi insectele erau rare. Cel mai probabil, era una din acele navete-sămânţă de la schimbarea mileniilor, care dispăruse, sau aparţinuse unui grup religios, unor piraţi, sau oricui altcuiva.

Molozul deformat de căldură zăcea abandonat pe stratul din jurul cozii. Să fi existat o explozie internă? Poate s-au ciocnit cu vreun deşeu cosmic – dar arăta ca şi cum ar fi reuşit o aterizare controlată. Acum erau morţi cu toţii. Nici măcar nu rezistaseră până la sfârşit, altfel Clara ar fi zărit urmele, cu câteva săptămâni înainte. Chiar şi câţiva rătăciţi, pierduţi prin peşteri, ar fi lansat nişte radiaţii X sau infraroşii, nu doar un avanpost real, înfloritor.

Clara era nemulţumită că se simţea uşurată. Dacă într-o zi va avea nevoie de ajutor? îl va merita?

Blocase naveta cu o activitate intensă, timp de nouăsprezece zile înainte ca situaţia să devină ciudată. Computerul începu să confirme de trei ori chiar şi rutinele precum mesele şi exerciţiile, şi în cele din urmă Clara renunţă, nedormită şi agitată, cuprinsă de îndoieli. Era îngrozitor să nu aibă încredere în propriul său cămin.

Coborâră pe cea mai mare bucată de stâncă pe care o putuse găsi, chiar dacă se afla la doi kilometri de epavă şi era udă de noroi şi gheaţă. Adunară doar patru tone, dar Clarei îi păreau suspecte vârfurile ascuţite şi fisurile de pe fundul craterului. Prefera să aibă de-a face cu noroiul alunecos. Chiar şi pe această bucată de granit ar fi putut declanşa un cutremur, şi Clara consumă combustibil mai mult de un minut, lăsând motoarele să funcţioneze, gata să zboare iar, într-o clipă.

În acelaşi timp, printre insecte se produse agitaţie – o agitaţie bruscă, tot mai intensă. Evaporase mare parte din mlaştină, şi o ceaţă groasă se răspândea din navetă, ridicându-se din căldura motoarelor în frig – şi în această ceaţă insectele se împerecheau şi se hrăneau. Sporii buruienilor explodară şi căzură alături, dezvelind bobocii puternici, ca nişte limbi. Ar fi trebuit să se aştepte la asta. Aici, aproape orice perturbare era o risipă de energie, şi sistemul era lacom. Bun. Clara nu avea nicidecum intenţia de a se aventura afară, şi asta ar trebui să convingă naveta că ea riscase deja prea mult. Încercă să îşi imagineze un pas făcut în afară. Mişcare, zgomot, cea mai slabă urmă de fricţiune – şi insectele ar roi. Chiar şi plantele ar putea ataca, prin ţepii sau uleiurile lor. Nu putea şti sigur ce anume ar putea strica un costum presurizat. Naveta era de neînduplecat în privinţa priorităţilor sale, dar avea nevoie de ea. O respecta, atâta timp cât nu uita de scopurile sale.

Lansară prima sondă spre epavă, dar nu găsiră nimic convingător. Între timp, au trimis în noroi şi în aer vreo zece mini-laboratoare, nişte cutiuţe pline cu teste chimice. Clarei îi plăcea această muncă. Totul aici era nou şi fascinant – dar cu toate acestea, la o distanţă sigură. Numai mesajele radio se întorceau înăuntru.

Gnomii îşi făcură apariţia în a doua noapte, erau o masă continuă şi schimbătoare de corpuri mici. Mamifere. În infraroşii

ardeau pe ecranele ei, iar Clara zâmbi, aplecându-se. Palma ei era exact de mărimea unei asemenea creaturi, şi îşi mişcă degetele, imitând membrele lor filiforme care escaladau craterul stâncos.

— Iată-vă, spuse ea.

Cât de adânc în interiorul sistemelor cavernoase trăiau, de i-au scăpat scanărilor anterioare? şi câţi alţii mai puteau exista?

Erau scormonitori, insistenţi şi scârboşi, smucindu-şi constant ghearele în direcţia gurii. Dezrădăcinau buruienile şi muşuroaiele într-un mod violent şi aleatoriu, care avea un sens în sine.

Temperatura scădea sever la fiecare apus. Mai întâi reacţionau plantele. Unele se încolăceau. Altele emanau pigment ca un izolator. Insectele zburau spre găurile lor, apoi aerul începea să se agite. Clarei i se părea frumos, dar desigur ea era la adăpost, înăuntrul navetei.

Un vârtej rece mătură craterul. La suprafaţă, frigul era mai mare – cuţite de praf şi curenţi tăioşi. Ciclonii coborau în Chiuvetă, unde erau întâmpinaţi de căldura termală şi iradiantă, o interacţiune în şase direcţii.

Aerul nu se putea respira, nu în afara pâclei ce se forma în timp ce atmosfera se separa în straturi şi lujeri. Ceaţa produsă în mlaştină fusese albă şi caldă. Aceste canale de aer erau aproape invizibile, reci la suprafaţă, şi Clara presupuse că gnomii puteau vedea în infraroşu, sau cel puţin erau foarte sensibili la frig. Din când în când apăreau la marginea sferelor de aer respirabil, dar pe alocuri trebuiau să părăsească aceste zone sigure. În multe locuri existau goluri.

Gnomii erau bipezi şi graşi. Aveau plămâni mari. Stomacuri mari. Ori înfulecau, ori făceau foamea.

O urmăreau.

Clara îşi dădu seama brusc de asta. Îşi fac drum spre navetă. Asta au făcut de la început. Strecurându-se prin vârtejuri şi capetele furtunii, grupul se apropiase deja la două sute de metri. O azvârlitură de băţ. Chiar dacă golul de aer pe care îl urmăreau îşi continua mişcarea departe de ea, puteau totuşi supraveghea acea distanţă. Îi văzuse îndepărtându-se.

Şi apoi, cu siguranţă nu vor risca decât dacă în jurul ei aerul era respirabil, şi chiar şi atunci ce puteau face, cu ghearele lor pe oţelul

navetei.

Erau optsprezece. Mişunau prea repede pentru privirea Clarei, dar sistemele ei deja detaliaseră şi întocmiseră profilul fiecăruia. Erau nişte ghemotoace păroase, inteligente. Organizate. Liderul lor avea cercetaşi pe toate cele patru părţi ale grupului, şi aceşti paznici se plimbau înainte şi înapoi, în timp ce grămada se deplasa rapid, se destrăma şi se reorganiza, plutind odată cu aerul disponibil.

Clara pregăti un set de nano tag-uri, dar nu trase. Înregistratoarele sale de proiectile doar înţepau, fixându-se de piele şi muşchi, dar va aştepta până când gnomii se vor întoarce aproape de găurile lor. Altminteri, ar putea zări licărul micro-tunurilor sale, şi Clara nu voia să îi provoace, nu voia ca ei să facă legătura între săgeţi şi ea.

Cât de inteligenţi erau cu adevărat? Microfoanele şi subsistemele sale susţineau că nu au un limbaj, doar nişte mormăieli primitive, cu toate că gesturile lor semănau cu un mod de exprimare. Era logic. Trăiau într-o lume unde nu se găsea întotdeauna aer de respirat… şi poate că în întunericul peşterilor existau prădători care ascultau, ascultau mereu.

Clara se holba la imaginea îngheţată a feţei liderului. Pentru o clipă, în mintea ei se aşternu un calm similar celui din jurul navetei. Apoi, toate ideile ascunse în jurul ei se făcură praf, şi Clara porni motoarele termonucleare.

Pleacă de-aici, gândi ea.

Părul gnomilor se deformă, dar nu exageră mărimea craniilor lor, şi radarul confirmă că părul de pe trupul lor fusese aranjat în diverse moduri, fiind stilizat şi crescut deopotrivă pentru căldură şi protecţie. Ochii lor se adaptaseră la lumina zilei. Aveau degete mari opozabile şi în mâini ţineau bucăţi de granit.

Se aflau în pragul civilizaţiei, şi Clara îşi dădu seama că asta o speriase cel mai tare.

Pleacă.

Dar naveta contramandă demarajul ei, nu mai puţin de patru piese de siguranţă blocându-i intenţia. Clara tresări şi încercă opţiunea de urgenţă. Era de asemenea blocată.

Un nou curent de aer îi mătură poziţia şi gnomii dădură buzna asupra navetei. Clara trase dintr-un singur foc toate nano tag-urile, dorind numai să îi sperie. Peste treizeci la sută nu nimeriră ţinta sau raportară o amplasare suboptimală. Celelalte loviră, dar nu încetiniră grupul. O înconjuraseră.

Clara ţipă. „Aaa…”

Vocea ei sună atât de singuratică. Cumva, era prinsă şi încercuită. Nu avea pe cine altcineva să se bazeze. Trase de cutia sa cu gel şi fire, aprinzând toate sistemele. Nu exista apărare anti-personal, dar dacă reuşea să fie mai deşteaptă decât naveta, se putea ridica şi asta i-ar ucide pe micii monştri, i-ar sufoca sau prăji sau ucide. În plus, avea tehnologia nanoforjă. Dacă avea timp, putea construi şi o „gheară de pisică”.

Dar gnomii găsiră o fisură în deschizătura tunurilor şi încă una în fuzelaj. O abandonară pe prima şi se buluciră asupra celeilalte. Îndoiră alumaliajul uşor.

Naveta realiză prea târziu pericolul. Prea târziu renunţă la protocoalele sale şi îi predă controlul. Gnomii erau deja înăuntru, înghesuindu-se şi răsucindu-se prin orice spaţiu disponibil, panou de rezervă, sistem de conducte, derivaţie de alimentare. Străpunseră măruntaiele navetei ca un cancer invaziv şi zgomotos.

Erau umani.

— Înţelegeţi ce spun?

Clara îşi transmise cuvintele cu ajutorul radiourilor de manevră şi a sonarului în interiorul navetei, devenise isterică. Trebuia să îşi exprime frica, dacă nu altceva.

Erau umani. Informaţia era clară. Clara nu voia să creadă, dar explozia nano tag-urilor nu lăsa loc de îndoială. Oricât ar fi fost de adaptaţi, aceşti monştri erau fiinţe umane – şi asta îi făcea mai uşor de vânat.

Mai încercă o dată.

— Opriţi-vă! Opriţi-vă! Putem discuta! dar în acelaşi timp proiecta un gaz toxic în sistemul său.

Distruseră nava, fără vreun scop anume, depăşind reţeaua de diagnoză care îi permitea să le dea de urmă, şi rupând circuitele

electrice ale unui macroscop. Inutil. Era… Nu. Ţelul lor era acelaşi, ca şi atunci când se aflau afară, printre buruieni. Nu atacau un inamic. Jefuiau o resursă neaşteptată.

— Opriţi-vă! strigă Clara.

Erau sălbatici. Chiar dacă scăpau cu cât echipament puteau căra, chiar dacă distrugeau naveta şi apoi o demontau piesă cu piesă, metalele şi firele şi restul ar fi devenit cuţite mai ascuţite, frânghii mai bune şi orice alte lucruri idioate pe care le puteau meşteri.

— Este ultima voastră şansă, spuse ea. Vă rog! Vă rog.

Încărcă liniile macroscopului şi electrocută pe trei dintre ei. De asemenea, îşi sigilă cutia cu o clipă înainte de a dispersa toxina, oprindu-şi propriul aer, inundând naveta. Era o furtună miniaturală în noaptea de afară.

Bătăioşi, gnomii produseră multe daune.

După aceea, se aşternu liniştea.

Clara se simţea prea agitată ca să plângă, dar închise pentru scurt timp ochii. Optsprezece dintre ei erau morţi… o întreagă partidă de vânătoare… Avea oare idee câţi alţii mai erau încă în peşteri, ucigându-i pe cei mai puternici şi mai deştepţi?

Naveta avea nevoie urgent de programe de reparaţii, şi totuşi Clarei nu îi fu greu să o convingă să construiască mai întâi o „gheară de pisică”, un miriapod extrem de rapid, cu ferăstraie articulate, care să îndepărteze micile cadavre şi, deopotrivă, să îi apere până când putea pleca iar în spaţiu.

Se asigură că era la conducere. După aceea, cercetă miezul computerului navetei.

Clara mai rămase un an pe orbită, urmărindu-i pe gnomi cu sonde şi nano tag-uri. Invadă toate triburile şi secretele, şi îşi confirmă rapid rapoartele sale iniţiale.

Erau la fel de umani ca orice alte produse genetice, ca ea. În ciuda schimbărilor drastice, purtau suficient ADN de bază pentru a conta şi purta o moştenire, dacă acele privilegii însemnau ceva în acest loc.

Nu se putea spune câte generaţii trecuseră de când strămoşii lor îi schimbaseră. Naveta-sămânţă trebuie să fi fost atât de avariată, încât

chiar şi o lume parţial primitoare li s-a părut o binecuvântare. Această biosferă conţinea câţiva carbohidraţi izolaţi, dar nu era nimic otrăvitor aici, iar un colonist ar fi putut probabil ieşi din navetă, rezistând o vreme. Problema era câte vieţi – cât de puţini dintre ei ar fi putut rezista. Insuficienţa aerului, apei şi a mâncării era un obstacol de netrecut.

Un strămoş avusese o viziune, văzuse ce era imposibil şi ce nu, privise dincolo de ceea ce trebuia sacrificat şi insistase să se facă aşa cum era mai bine. Înainte de a epuiza resursele rămase, înainte de a-şi pierde singura şansă, creaseră o nouă generaţie de fii şi fiice.

Clara avea în comun cu aceşti supravieţuitori mai multe decât ar fi crezut cineva, la prima vedere. Imaginaţia. Curajul. Singurătatea datorată faptului că era altfel. Da, gnomii pierduseră ceva din inteligenţă, datorită staturii lor. Clara bănuia că era o greşeală sau un efect secundar neaşteptat… dar şi-o vor recupera.

Erau strângători. Încă mai păstrau în peşteri o mare parte din naveta lor distrusă, păzindu-i oţelul şi plasticele, furând unul de la celălalt, făcând schimb unul cu celălalt, fără să mai ştie la ce foloseau aceste materiale, în afară de bani sau uneltele de calitate superioară. Dar, într-un anumit grad, îşi aminteau ce fuseseră.

Erau un popor, din toate punctele de vedere. Cultivau solul noroios. Ridicau ziduri din stâncă pentru a-şi face rezervoare, acolo unde dispuneau de aburi sau surplus de apă. Gnomii trăiau şi se înmulţeau şi mureau, explorând, crescând, eşuând sau izbutind, şi în cele din urmă Clara nu se putea hotărî să îi trădeze. Această lume valora cu mult mai mult decât putea ea cheltui vreodată, dar avea nevoie de atât de puţin, şi naveta îi aparţinea acum în întregime.

Nu îi putea salva. Putea doar să îi distrugă. Poate că era inevitabilă sosirea unor persoane normale, dar le mai putea da ceva timp. Câteva secole. Oare era suficient pentru a-şi recâştiga inteligenţa şi a-i întâmpina ca nişte egali, indiferent de statura lor mică?

Poate că nu.

Poate erau prea scunzi pentru a fi vreodată inteligenţi – dar aveau o şansă, aşa că timp de douăsprezece luni Clara adună medicamente, unelte şi cărţi şi le lăsă pe fundul craterului. Între timp,

trimise în spaţiul cunoscut minciunile ei atent ticluite. Pericol biologic. Este o lume instabilă, cu o atmosferă joasă, plină de bacterii acide. Clara lansă o baliză pe orbită, care să repete la nesfârşit avertizarea. După aceea, părăsi planeta cu goluri de aer şi îşi urmă din nou propria sa viziune.

Traducere de Adriana Moşoiu